

Ms 5/93

5

278

dalom országait elválaszthatatlan kapcsolatba hozta. Az ál-alkotmány sokakat elképráztatott; úgy látták, hogy a jég megtört. Kemény Zsigmond a Pesti Naplóban a 48.-i törvények in integrum restitutióját követelte. Ekkor írta Arany Rendületlenül s. költeményét, mely mintegy Vörösmarty Szózatát ujitja meg. A közvélemény el is fordult a diplomától. A Kies ősz ^Cs. költemény alá a költő ki is írta a diploma dátumát: oct.20. E természeti allegória az ország hangulatát az ősz képeivel fejezi ki, csalvirágokat emleget, de néhány hónap múlva remények évének üdvözli 1861-et, bár retteg tovább az újabb csalódástól. /1861.c.költ./ A válságba új fordulatot hozott a februári pátenz/Febr.26./. A bécsi kormány az erőszak útjára lépett, az összbirodalomra kiterjesztett új alkotmány tervével elmérgesítette a helyzetet. Deák is "meg, volt győződve, hogy csak forradalmi tér marad fenn a nemzetnek" /Könyvinál, II. 359.l./. Az országgyűlést mégis összehívták, Deák dolgozni kezdett föliratán. E hónapok remegését, a kockarázás kínjait örökíti meg a Magányban.

Arany hazafias költészete egy évtizeden át csak burkolt célzásokban nyilatkozhatott. Ezekben a versekben erőteljesen fejezi ki a nemzet hangulatát. 1861-ben szülővárosa megint föl akarta léptetni követnek, de Tisza Kálmán, Teleki László mellett, utóbb halála után az ellenzék vezére, fölkereste, hogy egy